

Túszként egy pénzintézetben

1. RÉSZ: KONFLIKTUSKEZELÉS EGY SPECIÁLIS SZITUÁCIÓBAN

Jelen írásomban egy teljesen speciális, azonban sajnálatos módon bekövetkező esetet dolgozok fel.

Képzeld el, hogy egyik kedd reggel be-sétál a lakhelyéhez legközelebb lévő bankfiókba, hogy pár apróságot elintézzzen, azonban a reggel rengeteg meglepetést, és izgalmat tartogat az Ön számára.

Tekintsük át, hogy Ön mikor tekinthető áldozatnak, milyen jelekre kell odafigyelnie, mik a túlélés alapvető szabályai, hogyan kell viselkednie, hogyan kell tárgyalnia, hogy saját és társai túlélésének esélyeit növelje.

Meglátásom, hogy az áldozattá válás mindig egy folyamat eredménye. Kivétel lehet a terrortámadás, a baleset, egyébként mindig vannak előjelek, mindig van rá lehetőségünk, hogy változtassunk a szituáción.

Az tekinthető áldozatnak, akit testi, lelki, anyagi sérelem ér, szándékán, és kockázatvállalásán túl.

Nézzük az első mozzanatot:

Belép egy férfi a bankba, bézbolsapka, és bőrdzseki van rajta. De hiszen kint 32 fokok meleg van!

Meglátjuk a férfit, és annak megjelenését, viselkedését figyeljük. Olyan jeleket, mozdulatokat, viselkedési formákat keresünk, amik veszélyt, támadást feltételeznek. Fontos, hogy a jeleket, eseményeket mindig egészében, összefüggésében, komplexen vizsgáljuk.

Nézzünk meg pár momentumot:

(Jelen szituációban az elkövető tudja, hogy támadni fog, felkészült rá)

■ **Megjelenés** (ruházat, haj, ápoltság, sérülések, bódultság, beszéd összeszedettség, családi állapota, melyre akár a jeggyűrű utalhat)

■ **Ruházata:** megfelel-e az évszaknak, a külső körülményeknek, odaillő-e?

■ **Fej:** általában lefele tekint, de a támadás közvetlen bekövetkezése előtt felemelkedik, magasabbra, mint az normális lenne. A nyak merevsége miatt a fejmozgás darabos, az arcszín változik (elfehéredik, elvörösödik).

■ **Homlok:** függőleges ráncok jelennek meg, esetlegesen izzadságcseppek. Feketebőrűeknél a halántéki erek kidagadnak.

■ **Szem:** mozgása darabos, fényesebb

lesz, a pupilla kitágul, a szem nyitottsága nagyon lecsökken.

■ **Száj:** szorosan zárt, az ajkak feszültek, esetleges kényszeredett mosoly fedezhető fel, nyelési inger, ajaknedvesítés látható

Arc: apró rángások, vakaródzás, tekintettel a hajszálerék összehúzóódására, illetve kitágulására, mely viszkető érzést okoz.

■ **Test:** ▶ kéz ökölben, mert rövidülnek az izmok, és összehúzzák az ujjakat ▶ test mozgása darabos a fokozott izomtónus miatt ▶ vállak felhúzva ▶ pluszmozgások az idegesség levezetésére ▶ céltalan, elkésett mozgások, reakciók, mert mással van elfoglalva.

■ **Pszichés állapota:** Mennyire összefüggő a gondolatmenete, mennyire érthető amit mond, mennyire nyugodt, mennyire felkészült?

A psziché állapotát az alábbiak szerint kategorizálhatjuk:

▶ **Fehér:** otthon ülünk, és gyermekünkkel, unokánkkal játszunk a szobában.

▶ **Sárga:** csengetnek, vajon ki jöhetett ilyenkor? Minimálisan fokozódik az adrenalin szint.

▶ **Narancs:** egy ismeretlen férfi áll az ajtóban, nem tudjuk mit szeretne. Felkészülünk arra, hogy nem biztos, hogy barátságos lesz.

▶ **Vörös:** a férfi agresszív viselkedéssel lép fel, szitkozódik, látjuk, hogy kábítószer hatása alatt áll, tudjuk, hogy testi erőt kell alkalmaznunk arra, hogy megfékezzük, megpróbáljuk lefogni..

▶ **Fekete:** gyermekünk, unokánk ellen fordul a támadás, és már nem mérlegelünk annak vonatkozásában, hogy milyen sérülést szenvedhetünk el. Ez az állapot tipikusan az, mikor a filmekben a katona kiugrik a fedezékből, és a biztos halálba rohan támadásával.

■ **Hányan vannak:** Figyeljük meg a támadó viselkedését, történik-e általa más túszsal, dolgozóval olyan tekintetváltás, kommunikáció, mely arra enged következtetni, hogy ismerik egymást. Például keresztnéven szólítás.

■ **Fedezékek:** Vizsgáljuk meg, hogy milyen fedezékek állnak a rendelkezésünkre. Olyan

helyet, tereptárgyat keressünk, mely fegyveres támadás esetén nem átlóható. Próbáljuk megközelíteni, és a védelmét élvezni.

■ **Támadás eszközei, illetve a védekezés eszközei:** Vegyük számba a támadás lehetséges eszközeit, mint például, kés, bot, robbanószer, lőfegyver, azon belül automata puská, pisztoly, esetleg karabély. Ez a fedezék kiválasztásának szempontjából nagyon fontos. Vegyük számba a védekezés fegyvereit, mely lehet kés, törött üveg, például váza, szék.

■ **Mindig tudjunk válaszolni a három alapkérdésre: mit – mi acélom, mit szeretnék elérni (sérülésmentesen megúszni), miért (azért, mert otthon vár a családom), hogyan (tudunk kell, hogy miként érzük el a célunk, bár ez menetközben szinte biztos, hogy módosul)?**

Döntést kell hoznunk:

Harcolok, vagy menekülök?

Már nincs időm menekülni. Bentragadok a bankban.

A TÚLÉLÉS ALAPELVEI:

■ testi, lelki kondíció (24 órás menet után 1,5 másodperc alatt leadni az első célzott lövést váratlan szituációban)

■ megfelelő taktikai felkészültség (ezt edzéseken, tréningeken kaphatjuk meg)

■ realiztikus felkészülés (ez a tréner feladata, minnél élethűbb szituációkat létrehozni, illetve rólunkról fejben felkészülni az esetleges támadásra)

■ azonnali döntésképeség, hogy harcolok, vagy sem, és ha igen, akkor hogyan? (ez nem kiszámítható, nagyon sok a változó tényező)

■ győzni akarás (sértetlenül, a legkisebb veszteséggel)

■ gondolatban ölj ha kell (álljunk készen a legrosszabbra, fejben legyünk felkészültek arra, hogy esetlegesen ölnünk kell a túlélésért)

■ képességeink (legyünk tisztában képességeinkkel, ne akarjunk hősök lenni)

■ a félelmet át kell alakítani győzni akarásá (tudjunk tiszta fejjel gondolkodni)

■ a szóbeli győzelem alapjai: nem érdekes mit mond, mit gondol, nem érdekes ki-csoda, micsoda

Megjönnek a rendőrök, túszhelyzet áll elő. A rabló megszólít: – *Te! Gyere ide. Te fogsz beszélni az ajtóból a rendőrökkel. Ha menekülsz, agyonlőlek. Érthető?*

Asztalos Tibor

kommunikációs szaktanácsadó